

Managementletter 2017-2

Bestemd voor: Dagelijks bestuur 16 mei 2017

Peildatum: 18 april 2017

Documentnummer: 17IT011639

Barcode:

INHOUDSOPGAVE MANAGEMENTLETTER 2017-2

Hoofdstuk	Pagina
-----------	--------

1. Financieel Beheer	3 t/m 8
-----------------------------	----------------

1.1	Inleiding	3
1.2	Verwachte resultaten exploitatie en investeringen 2017	3
1.3	Risicoparagraaf	4
1.4	Ontwikkelingen bij verbonden partijen	5

2. Belangrijke ontwikkelingen per programma	7 t/m 16
--	-----------------

2.1	Totaal netto lasten en dekkingsmiddelen per programma	7
2.2	Programmaplannen	8
	1000 - Planvorming	8
	2000 - Aanleg en onderhoud keringen	8
	3000 - Inrichting en onderhoud watersystemen	9
	4000 - Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	10
	5000 - Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens	11
	6000 - Regulering	11
	6500 - Toezicht en handhaving	12
	7000 - Heffing en invordering	12
	8000 - Bestuur en externe communicatie	13
	9000 - Dekkingsmiddelen en saldo	14
	200/500 - Centraal management en Concern control	15
	300/400 - Bedrijfsvoering	15
	600/800 - Ondersteuning Watersystemen	16

Bijlagen

I	Prognose netto lasten en resultaat per taak (17IT011660)
II	Projectenrapportage (17IT011661)
III	Memo bijstelling resultaatverwachting 2017 SNB

Hoofdstuk 1: Financieel Beheer

§ 1.1 Inleiding

Op basis van afspraken uit de Planning- en Controlcyclus worden gedurende het kalenderjaar periodiek managementletters opgesteld, die door het DB worden vastgesteld en ter kennisname aan het AB worden aangeboden. Hierbij treft u de tweede managementletter over 2017 aan met als peildatum 18 april 2017.

De doelstelling van de managementletter is het bestuur op beknopte en overzichtelijke wijze te informeren over de inhoudelijke en financiële voortgang van de bedrijfsprocessen en projecten en daarmee over de inschatting van het bedrijfsresultaat voor het lopende jaar. Conform het besluit "sturen op hoofdlijnen" wordt vanaf deze managementletter nog meer op basis van het principe "management by exception" gerapporteerd. Dit betekent dat de specifieke doelstellingen en prestatie indicatoren die in lijn liggen met de begroting niet meer in de programmaplannen worden opgenomen. Ten aanzien van de reguliere bedrijfsactiviteiten wordt alleen nog gerapporteerd over zaken die, inhoudelijk of financieel, positief of negatief belangrijk afwijken ten opzichte van de begroting. Voor een totaaloverzicht van de specifieke doelstellingen en prestatie indicatoren per programma wordt verwezen naar de Begroting 2017.

Als bijlagen bij deze managementletter zijn opgenomen:

- Bijlage 1: de Begroting en prognose van de programma's en het bedrijfsresultaat naar de taken.
- Bijlage 2: de stand van zaken met betrekking tot alle lopende projecten op het gebied van voortgang, kwaliteit (doelen) en financiën.
- Bijlage 3: Memo bijstelling resultaatverwachting 2017 SNB

§ 1.2 Verwachte resultaten exploitatie en investeringen 2017

Exploitatie

Voor 2017 is de verwachting dat de in de exploitatiebegroting 2017 opgenomen producten en diensten voor het overgrote deel conform de Begroting 2017 worden uitgevoerd. Het verwachte bedrijfsresultaat is € 2,275 miljoen negatief. Dit is € 1,294 miljoen nadelig ten opzichte van de Begroting en € 0,69 miljoen nadelig ten opzichte van de vorige managementletter (ML 2017-1).

Verwacht bedrijfsresultaat 2017 bedragen x €1.000	Begroting 2017	ML 2017-1	ML 2017-2
Resultaat taak Watersysteembeheer	+1.525	+1.813	+1.702
Resultaat taak Zuiveringsbeheer	-545	-229	+572
Bedrijfsresultaat totaal	+981	+1.585	+2.275

De nadelige financiële verschillen worden met name veroorzaakt door de volgende externe ontwikkelingen bij SNB:

- De lagere opbrengst van de switchtransactie SNB: € 1,4 miljoen ten opzichte van de begroting;
- De hogere bijdrage aan SNB voor de slibverwerking: € 942.000 ten opzichte van de begroting en € 842.000 ten opzichte van ML1.

Bij de Kadernota 2017-2026 is afgesproken de opbrengst switch SNB in te zetten voor verduurzaming van het financieel beleid. De tegenvaller van de lagere opbrengst is verdeeld over de taken en in de Kadernota 2018-2027 reeds opgevangen door het financiële voordeel van de in januari 2017 afgesloten langlopende lening (met negatieve rente) in te zetten voor duurzaam financieel beleid. Hiermee blijft de bestemmingsreserve op hoogte. Vanaf managementletter 3 zal het dagelijks bestuur een voorstel doen voor de concept resultaatbestemming voor het jaar 2017.

De verwachte hogere bijdrage voor de slibverwerking aan SNB wordt uitgebreid toegelicht in bijlage 3. SNB zal alles in het werk stellen om de verwachting in de loop van het jaar naar beneden te kunnen bijstellen. Of dit lukt is sterk afhankelijk van de voortgang bij de realisatie van de energiefabrieken bij de andere aandeelhoudende waterschappen, het feitelijke verloop van de slibaanvoer gedurende het jaar en de verwerkingscapaciteit bij SNB (al dan niet aanvullend onderhoud) en de mogelijkheden tot externe verwerking. Het waterschap streeft ernaar om binnen de kaders van de begroting te blijven. Bij ML3, wanneer er meer duidelijkheid is over de kosten van de slibverwerking, zal het waterschap beoordelen of er mogelijkheden zijn tot bijsturing om het nadeel (deels) te compenseren.

Investeringsuitgaven

In de Begroting 2017 is € 57 miljoen aan bruto investeringen opgenomen. De verwachting bij deze managementletter is bijgesteld tot € 50,3 miljoen (88% realisatie), dit is nagenoeg aan de verwachting bij ML1.

Bruto investeringsuitgaven 2017 bedragen x €1 mln.	Begroting 2017	ML2017-1	ML 2017-2
Zuiveringsbeheer	19,5	15,6	15,3
Watersysteembeheer ¹	33,5	28,0	28,0
Vaarwegenbeheer	0,9	0,9	0,8
Ondersteuning	3,1	6,2	6,2
Totaal	57,0	50,7	50,3

Het bijstellen van de verwachte investeringsuitgaven ten opzichte van ML1 wordt veroorzaakt door:

- Voor Vaarwegenbeheer een aanbestedingsvoordeel op het project "Aanpassen wachtsteiger Benedensas".
- Voor Zuiveringsbeheer lagere subsidies in het project "Duurzame gisting", doordat een aantal werkzaamheden met betrekking tot stikstof- en warmteterugwinning niet worden uitgevoerd.

Op projectniveau worden afwijkingen in geld, kwaliteit en voortgang toegelicht in bijlage 2.

EMU-saldo

Het waterschap verwacht voor 2017 uit te komen op een verwacht EMU-tekort van € 9 miljoen en blijft hiermee ruimschoots binnen de referentiewaarde van €18,9 miljoen.

1.3 Risicoparaagraaf

Tariefdifferentiatie wegen

Op 28 december 2016 heeft de rechtbank Overijssel in een belastingprocedure tussen de provincie Flevoland en het belastingkantoor GBLT dat namens Waterschap Zuiderzeeland de heffing van de waterschapsbelastingen verzorgt, overwogen dat het begrip "verharde openbare wegen" zoals dat in artikel 122, derde lid, onder b, van de Waterschapswet voor de tariefdifferentiatie wegen wordt gebruikt, beperkt moet worden uitgelegd. De rechtbank oordeelde dat onverharde weggedeelten die dienstbaar zijn aan de (verkeersfunctie van de) verharde weg, niet onder de reikwijdte van dit begrip vallen. Volgens de rechter mag de tariefdifferentiatie wegen zich dus alleen uitstrekken over verharde weggedeelten. Het gaat om een principiële uitspraak, met in potentie grote financiële gevolgen voor de waterschappen. Het is namelijk zo dat alle waterschappen een tariefdifferentiatie wegen hanteren en hierbij uitgaan van de ruime interpretatie van het begrip "verharde openbare wegen". GBLT heeft inmiddels hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank. Het kan nog enige tijd duren voordat het Gerechtshof of –indien cassatie wordt ingesteld, de Hoge Raad- een definitief oordeel in deze kwestie velt.

Indien de Hoge Raad de rechtbank Overijssel in het gelijk stelt en dit van toepassing acht op iedere situatie, is deze ook voor ons Waterschap dwingend. Echter aanslagen die al onherroepelijk² waren voor de datum van een dergelijke principiële uitspraak van de Hoge Raad, worden niet ambtshalve verminderd. Aangezien voor 2017 naar verwachting het merendeel van de aanslagen voor de wegen onherroepelijk zal worden, zal het risico voor 2017 relatief beperkt van omvang zijn en is de omvang van dit risico niet verwerkt in de cijfers.

Cross Border Lease - waterschap Brabantse Delta

Contractueel is een koopoptie opgenomen waardoor de CBL kan worden beëindigd. Het DB heeft op 22 oktober 2013 ingestemd met het uitoefenen van de koopoptie. De eerste koopoptie, voor drie van de vijf trusts, is in 2015 geëffectueerd, waardoor 3/5e deel van de CBL beëindigd is. Voor de resterende twee trusts dient de koopoptie zich aan in 2017. De voorbereidingen voor het uitoefenen van de tweede koopoptie zijn getroffen, zodat gedurende 2017 de volledige CBL wordt beëindigd.

¹ Het bedrag is inclusief de bijdrage aan het HWBP en de investeringsuitgaven van het project regionale keringen.

² Aanslagen waarvoor geen bezwaar is ingediend en waarvan de bezwarentermijn is verstreken.

Gevolgen brand bij chemische fabriek Moerdijk

Het waterschap en de andere overheden hebben met Chemie Pack Nederland B.V. en de andere nog bestaande bedrijfsonderdelen van Chemie Pack een schikking getroffen. De waarde van de schikking bedraagt €4,2 miljoen. Via een verdeelsleutel zal een nog nader te bepalen bedrag ten goede komen van het waterschap. Intussen hebben verzekeraars van bedrijven die goederen in opslag hadden staan bij Chemie Pack de betrokken overheden en inspecties aansprakelijk gesteld voor de geleden schade omdat onvoldoende toezicht zou zijn gehouden. Of dit daadwerkelijk tot het vergoeden van een schadeclaim zal leiden door het waterschap lijkt op dit moment niet erg waarschijnlijk.

Verantwoordelijkheid voor beschoeiing

Een inwoner van Steenbergse is van oordeel dat de beschoeiing langs zijn tuin ondeugdelijk is. Zijn tuin verzakt daardoor. Hij is van oordeel dat het waterschap aansprakelijk is voor het verzakken van de tuin. De rechtbank heeft de inwoner in het gelijk gesteld. Naar het oordeel van het waterschap heeft de rechtbank een principieel onjuist oordeel gegeven. Het waterschap is in hoger beroep gegaan tegen het vonnis van de rechtbank. De zaak is momenteel in behandeling bij het gerechtshof in Den Bosch. Het hof heeft nog geen uitspraak gedaan. De uitspraak van het hof is van belang omdat een andere inwoner met vergelijkbare problematiek ook een procedure heeft aangespannen onder verwijzing naar de uitspraak van de rechtbank. Ook twee verenigingen van eigenaren (appartementencomplexen) beraden zich op juridische stappen. Deze zaak is ook voor de andere waterschappen van principieel belang, omdat in het hele land vergelijkbare situaties kunnen spelen.

Klimatologische veranderingen

Gezien de klimatologische veranderingen kunnen in het beheersgebied wateroverlastsituaties ontstaan door extreem grote hoeveelheden neerslag waar het watersysteem met de daarbij behorende normen, niet op ingericht is. Wanneer deze extreme neerslag leidt tot schade vanuit het watersysteem, kan dit leiden tot grote aantallen claims tegen het waterschap, zoals dat inmiddels andere waterschappen is overkomen. Ten behoeve van de afhandeling van deze claims door onze verzekeraar zal door het waterschap zelf veel informatie vergaard moeten worden en onderzoek moeten worden gedaan. De organisatie is ingericht om een bepaald aantal schadeclaims per jaar te kunnen afhandelen, maar niet op het behandelen van grotere aantallen. Als zich dat voordoet dan vraagt dit om tijdelijke grotere inzet van capaciteit. De kosten die daarmee gemoeid gaan, zullen ten laste van de algemene/calamiteiten reserve worden gebracht. Er is intussen met meerdere partijen gesproken. In overeenstemming met het aanbestedingsbeleid zal een keuze voor een van de bedrijven gemaakt worden en zal een waakvlamovereenkomst aangegaan worden voor levering van extra capaciteit.

§ 1.4 Ontwikkelingen bij verbonden partijen

Slibverwerking Noord-Brabant N.V. (SNB)

Toekomstvisie slibeindverwerking

De aandeelhoudende waterschappen zijn een toekomstvisie op de slibverwerking aan het ontwikkelen voor de periode na 2021. De eerste resultaten zijn gedeeld in een themabijeenkomst van het AB op 19 april 2017. De verwachting is dat in het najaar van 2017 tot besluitvorming kan worden gekomen. De komende jaren wordt een verdere afname van de slibproductie verwacht door de ombouw van rioolwaterzuiveringen tot energie- en grondstoffenfabrieken. Hierdoor dreigt een onderbezetting van de installatie, wat leidt tot hogere verwerkingskosten voor de aandeelhouders. Dit risico is voorlopig afgedekt door het afsluiten van slibverwerkingscontracten met externe partijen. Op dit moment is er geen sprake van een onderbezetting.

Bijstelling resultaatverwachting 2017 SNB

SNB heeft in maart 2017 nieuwe informatie gekregen omtrent de hoeveelheden aan te leveren slib door de aandeelhouders. Op basis hiervan heeft SNB een nieuwe doorrekening gemaakt van de begroting 2017. De slibverwerkingskosten over 2017 zullen ten opzichte van de begroting bijna € 4 miljoen hoger uitvallen dan aanvankelijk was geraamd. De oorzaken en gevolgen worden in de memo, die is opgenomen als bijlage 3, nader toegelicht.

Berekeningssystematiek

De berekeningssystematiek, zoals overeengekomen in de huidige samenwerkingsovereenkomst, leidt momenteel tot forse verschillen in kostprijs per ton slibkoek tussen de aandeelhouders. De oorzaak hiervoor is dat de slibaanlevering van de waterschappen fors afwijkt van de gemaakte inschattingen ten tijde van de oprichting van SNB. Dit komt met name door innovaties in zuiverings- en slibverwerkingsprocessen. Hierdoor ontstaat een overcapaciteit bij SNB. Tenzij de vrijval in capaciteit kan worden benut voor verwerking van slib van derden tegen een volledig kostendekkend tarief, komt de rekening voor de overcapaciteit ten laste van de waterschappen die innovaties hebben doorgevoerd. In de

slibstrategiestudie wordt gezien in hoeverre harmonisatie van kostprijzen voor aandeelhouders wenselijk en mogelijk is.

Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB)

Voor de pijlers waar de BWB zich in 2017 op richt wordt verwezen naar ML 2017-1. Het vaststellen van de jaarstukken en de begroting vergt een zorgvuldig en afgewogen proces van besluitvorming. Het Algemeen Bestuur van de BWB is van mening dat de huidige documenten op enkele onderdelen nog een extra kwaliteitsimpuls verdienen. Dit betekent dat de besluitvorming later zal zijn dan vooraf afgesproken. Ten behoeve van het indienen van de begroting bij de provincie Noord-Brabant is uitstel verzocht tot 1 september 2017.

Aquon

In november 2016 heeft het AB van Aquon het rapport naar Aquon 2.0 vastgesteld. Daarna is aan de hand van een plan van aanpak met de uitvoering gestart. Op dit moment wordt gewerkt aan het verder vormgeven van de governance, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen eigenaar- en opdrachtgeversbelang. Ook worden de taken en bevoegdheden opnieuw beschreven en is de P&C-cyclus herijkt. Met de opdrachtgevende waterschappen worden afspraken gemaakt over de samenstelling van nieuwe pakketten van dienstverlening en monsternamen.

Vanwege deze ontwikkelingen is de gemeenschappelijke regeling aangepast. Deze wordt vóór de zomer van 2017 ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur van het waterschap. Tevens is er een begrotingswijziging voor 2017 opgesteld. Het algemeen bestuur van het waterschap is op 10 mei 2017 gevraagd hiervan kennis te nemen en te reageren met een zienswijze. De financiële gevolgen voor waterschap Brabantse Delta zijn verwerkt in deze managementletter. De voornaamste oorzaken voor de begrotingswijziging zijn:

- Het afronden van het ombouwplan;
- Effectueren van de strategische keuzes om Aquon om te vormen naar een full-servicepartner;
- Een forse toename van de verwachte productie.

Het Waterschapshuis (HWH)

Het Waterschapshuis heeft de ingeslagen weg ten aanzien van HWH 2.0 nog niet voltooid. Tot nu toe heeft de focus gelegen op flexibilisering van de organisatie, door deze zo klein mogelijk, dienstbaar, vaardig en effectief in te richten. Nu de flexibilisering voor een groot deel is afgerond, is in 2017 de focus verlegd naar het verminderen van de kwetsbaarheid door de kwaliteit van de ondersteunende diensten (kantoorautomatisering, DIV, juridische advisering en communicatie) te verbeteren. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de waterschappen. Daarnaast voldoen de bestaande financiële systemen niet meer. Ook hier wordt aansluiting gezocht bij de waterschappen.

De kerntaak van het Waterschapshuis is "Uitvoering van projecten (aanbesteding en implementatie) en beheer". Hiervoor is het essentieel dat er goede business cases opgesteld worden. Evaluatie van de business cases heeft geleerd dat er verbetering mogelijk en noodzakelijk is. Samen met onder meer de Maastricht School of Management, wordt er een verbeterprogramma opgezet in 2017. De effecten hiervan zullen in 2018 zichtbaar worden.

In 2017 wordt er een evaluatie van het huidige construct HWH 2.0 uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten zal er een strategische planning voor de jaren 2018-2020 worden opgesteld. Daarnaast is er een begrotingswijziging voor 2017 opgesteld. Het algemeen bestuur van het waterschap is op 10 mei 2017 gevraagd hiervan kennis te nemen en te reageren met een zienswijze. De financiële gevolgen voor waterschap Brabantse Delta zijn verwerkt in deze managementletter.

Hoofdstuk 2: Belangrijke ontwikkelingen per programma

§ 2.1 Totaal netto lasten per programma en dekkingsmiddelen

Op basis van de bijgestelde prognoses wordt bij deze managementletter een negatief resultaat verwacht van € 2,275 miljoen. Dit is € 1,294 nadelig ten opzichte van de Begroting en € 0,69 miljoen nadelig ten opzichte van de vorige managementletter (ML 2017-1). In onderstaande tabel worden de netto lasten per programma en de dekkingsmiddelen weergegeven:

Netto lasten per programma en dekkingsmiddelen (alle bedragen x € 1.000)	Begroting 2017	ML 2017-1	ML 2017-2	Vershil ML2 t.o.v. Begr.	Vershil ML2 t.o.v. ML1
Netto lasten					
1000 - Planvorming	5.139	5.101	5.044	-95	-57
2000 - Waterkeringen	12.396	12.319	12.381	-15	+63
3000 - Watersystemen	33.321	33.318	33.189	-133	-130
4000 - Zuiveringstechnische werken	54.049	54.316	55.114	+1.065	+798
5000 - Vaarwegen en havens	2.384	2.363	2.335	-49	-28
6000 - Regulering	4.136	4.113	4.140	+4	+27
6500 - Handhaving	5.795	5.709	5.695	-100	-14
7000 - Heffing en invordering	5.862	5.861	5.876	+14	+14
8000 - Bestuur en communicatie	4.216	4.720	4.771	+555	+51
9000 - Overige dekkingsmiddelen	-5.585	-4.334	-4.380	+1.205	-45 ¹
Totaal netto lasten	121.713	123.486	124.164	+2.452	+678
Opbrengst waterschapsbelastingen					
Omslag watersysteem gebouwd	-35.020	-35.404	-35.404	-384	-
Omslag watersysteem ongebouwd	-6.344	-6.325	-6.325	+19	-
Omslag watersysteem ingezetenen	-17.297	-17.313	-17.313	-16	-
Omslag watersysteem natuurterrein	-118	-118	-118	+0	+0
Omslag verontreinigingsheffing	-248	-248	-248	-	-
Omslag zuivering bedrijven	-17.856	-18.611	-18.611	-755	-
Omslag zuivering huishoudens	-40.826	-40.885	-40.885	-60	-
Totaal waterschapsbelastingen	-117.708	-118.904	-118.903	-1.195	+0
Overige dekkingsmiddelen					
Bijdrage provincie	-1.435	-1.408	-1.397	+38	+11
Onttrekking egalisatiereserve CBL	-1.589	-1.589	-1.589	-	-
Totaal dekking	-120.732	-121.901	-121.890	-1.158	+12
Inschatting resultaat programma's	+981	+1.585	+2.275	+1.294	+690

¹ Het verschil t.o.v. de begroting ontstaat door de lagere opbrengst van de switchtransactie SNB van € 1,4 mln.

Tabel: bedrijfsresultaat naar de programma's.

§ 2.2 Programmaplannen

Bij de Begroting 2017 zijn programmaplannen opgesteld die het te realiseren beleid bevatten en inzicht bieden in de kosten en doelstellingen per programma, de beoogde effecten en de wijze waarop gestreefd wordt die effecten te bereiken. In de managementletters wordt gerapporteerd over belangrijke ontwikkelingen en over zaken die -positief of negatief- afwijken van de begroting.

Programma 1000 – Planvorming (A. Meuleman)

Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak	
Operationeel beleid actueel houden	Doelstelling en beoogde effecten: Operationeel beleid dat aansluit bij nieuwe regelgeving zoals de omgevingswet en nieuwe natuurbeschermingswet. Actueel houden van leggers (conform Waterwet/Verordening water) en peilbesluiten.
	Activiteiten en afwijkingen: De actualisatie van de legger oppervlaktewaterlichamen loopt achter op planning. Voor de partiële herziening van de peilbesluiten starten in mei diverse kleinschalige participatie processen.

Prestatie indicatoren	Jaarplan 2017	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Gemeenten met actuele legger (niet ouder dan een jaar)	>85%	40%		
Aantal partiële herzieningen peilbesluit	10	14		
De actualisatie van de legger oppervlaktewaterlichamen loopt achter op planning. De risico's die wij als waterschap lopen op diverse aspecten van onze leggers worden momenteel geanalyseerd door een externe partij. In 2018 start daarnaast een project om een kwaliteitsimpuls te geven aan de diverse leggers. De resultaten van deze genoemde risicoanalyse zullen voor een belangrijk deel de scope bepalen van dit project. We verwachten dat de risico analyse eind van de zomer is afgerond. Voor de partiële herziening van de peilbesluiten starten in mei diverse kleinschalige participatie processen.				

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2017	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Totaal netto kosten programma	5.139	5.101	5.044		
Ten opzichte van ML1 en het jaarplan zijn de netto lasten resp. € 57 en € 95 voordelig vanwege niet ingevulde vacatureruimte.					

Programma 2000 – Aanleg en Onderhoud Keringen (A. Meuleman)

Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak	
Project verbetering Geertruidenberg Amertak	Doelstelling: Verbetering van 7,52 km primaire kering die bij de laatste toetsronde is afgekeurd.
	Activiteiten en afwijkingen: In de periode tot december 2019 zal de planuitwerkingsfase worden doorlopen. In de periode van januari 2020 tot december 2021 vindt de realisatiefase plaats.

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2017	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Totaal netto kosten programma	12.396	12.319	12.381		
Ten opzichte van ML1 zijn de netto lasten € 62 nadelig vanwege extra civieltechnisch onderhoud en de vervallen gewenningsbijdrage van RWS vanwege de overname van het Drongelens kanaal. Ten opzichte van het Jaarplan zijn de netto lasten € 15 voordelig vanwege bovengenoemde extra lasten en een voordeel op de kapitaallasten vanwege diverse kleine aanpassingen in de projectplanningen en een rentevoordeel.					

Programma 3000 – Inrichting en Onderhoud Watersystemen (A. Meuleman)

Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak	
Uitvoeren watersysteemanalyses	Doelstelling en beoogde effecten: Voldoen aan de KRW-verplichting. Inzicht verkrijgen in de (on)mogelijkheden om de KRW-doelstellingen per waterlichaam te realiseren. Activiteiten en afwijkingen: De watersysteemanalyses het Merkske, Bovenmark en Ligne worden in 2017 afgerond, deze waren gepland voor 2016. Daarnaast zijn er 6 watersysteemanalyses opgestart.
Uitvoeren en programmeren Inrichtingsmaatregelen	Doelstelling en beoogde effecten: Voldoen aan prestatie-opgave inrichtingsmaatregelen in Waterbeheerplan en Kadernota en bestuursovereenkomsten (o.a. GOB en STUW). Activiteiten en afwijkingen: - De risicoanalyse met de provincie over de te halen maatregelen STUW is uitgevoerd. - In verband met openstelling 1^e tender POP3-biodiversiteitssubsidie is er onderzoek uitgevoerd of er projecten ingediend konden worden voor opheffing vismigratieknelpunten. Dit bleek niet het geval. Er is een voorstel gemaakt voor volgende tenders. - Project en-/studieverkenning voor subsidieaanvraag Deltaprogramma Hogere Zandgronden vindt plaats in het 1^e half jaar 2017. - Er is nog geen programmatische aanpak wateroverlast afgesproken.

Prestatie indicatoren	Jaarplan 2017	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Aantal uitgevoerde watersysteemanalyses	6	9		
Inrichtingsmaatregelen: Waterberging (ha) ¹	0 ha	1 ha		
¹ In 2017 worden relatief weinig projecten afgerond, waardoor de genoemde prestaties laag zijn. Dit neemt niet weg dat er in 2017 veel projecten in uitvoering zijn. Deze leiden in latere jaren tot gerealiseerde prestaties. Er zijn 3 watersysteemanalyses uit 2016 doorgeschoven naar 2017.				

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2017	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Totaal netto kosten	33.321	33.318	33.189		
Ten opzichte van ML1 en het Jaarplan zijn de netto lasten resp. € 129 en € 132 voordelig vanwege niet ingevulde vacatureruimte en een boekwinst op de verkoop van een perceel grond en verkoop van oude materialen.					

Conclusie en bijsturingsmaatregelen
De uitkomsten van de met de Provincie uitgevoerde risicoanalyse en bijbehorende vervolgacties zijn nog niet bekend. Het realiseren van wateroverlastmaatregelen verdient aandacht, er wordt gewerkt aan een programmatische aanpak.

Programma 4000 – Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken (A. Verberne)

Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak	
Risico's beheersen door goed zuiveren	Doelstelling en beoogde effecten: Kerntaak zuiveren uitvoeren door: 1. de overeengekomen hoeveelheid afvalwater te verwerken; 2. te voldoen aan de eisen uit de Waterwet- en Omgevingswet-vergunningen en deze op orde te houden; 3. het op orde hebben van en werken conform eigen beleid; 4. het optimaliseren van de bedrijfsvoering; Uitgangspunt hierbij is gelijkblijvende effluenteisen. Op het moment dat effluenteisen aangescherpt worden, bijvoorbeeld voortkomend uit de KRW of een beleidswijziging, is planaanpassing noodzakelijk. Tot dit programma behoort ook het beheer en onderhoud van installaties voor de zuivering van huishoudelijk afvalwater afkomstig van niet-gerioleerde panden, de zogenoemde individuele behandeling afvalwater (IBA's). Activiteiten en afwijkingen: Op 16 januari is een ontregeling van het zuiveringsproces van de rwzi Baarle-Nassau geconstateerd. Het beluchtingscircuit was verzuurd. De toevoerende gemalen zijn stopgezet en het afvalwater is tijdelijk per as afgevoerd naar Rijen. Het circuit is met loog geneutraliseerd, geënt met vers actief slib en daarna langzaam weer opgestart. In het afvalwater zijn amfetamine gerelateerde stoffen aangetoond en later werd een drugsfab opgerold met een illegale aansluiting op het riool van Baarle- Nassau. Eind 2016 heeft het waterschap een waarschuwingsbrief ontvangen. Twee incidenten op rwzi's hadden geleid tot niet-aanvaardbare lozingen op oppervlaktewater. Als reactie op deze brief is een verbeterplan ontwikkeld om te komen tot een robuuster zuiveringsbeheer (basis-op-orde), met meer aandacht voor oppervlaktewaterbelangen.
Maatschappelijk verantwoord en vernieuwend	Doelstelling: Afvalwaterzuivering is een vorm van maatschappelijke dienstverlening. Optimale dienstverlening vereist samenwerking vanuit een open houding. Het waterschap werkt steeds intensiever samen, met steeds meer partijen, aan maatschappelijk optimale oplossingen. Activiteiten en afwijkingen: Op 28 maart vond de Water Innovatiedag plaats. Naast diverse workshops en lezingen is samen met water partners het innovatie plan gereed gekomen.
Effectief en efficiënt onderhouden, vervangen en projectmatig bouwen	Doelstelling en beoogde effecten: Om de eerste doelstelling te bereiken is effectief en efficiënt onderhoud, vervanging en projectmatig bouwen nodig. Hiermee wordt de veiligheid, beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de installaties (assets) op niveau gehouden. Activiteiten en afwijkingen: In het thema-AB op 19 april is, vooruitlopend op de aanvraag van een uitvoeringskrediet in juli dit jaar, ingegaan op het project AWP 2.0. Het project zit momenteel in de afronding van de voorbereidingsfase. Deze fase behelst de uitwerking in technische maatregelen van keuzes die gemaakt zijn in de Toekomstvisie AWP/Bath (vastgesteld door het algemeen bestuur in juni 2014).
Duurzame ontwikkeling: Ontwikkelen innovatieve technologieën	Doelstelling en beoogde effecten: Het ontwikkelen van betaalbare innovatieve technologieën die leiden tot verduurzaming, bijvoorbeeld door energiebesparing of kringloopsluiting door hergebruik van grondstoffen. Activiteiten en afwijkingen: Op 12 april 2017 is het PHARIO-project afgesloten met een symposium, georganiseerd door de gezamenlijke projectpartners. Hier is getoond dat productie van een hoge kwaliteit bioplastic uit zuiveringsslib mogelijk is tegen een competitieve prijs. En in een strategische sessie zijn besluitvormers aan de slag gegaan met de volgende stappen voor realisatie van de waardeketen.

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2017	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Totaal netto kosten	54.049	54.316	55.114		
Ten opzichte van ML1 zijn de netto lasten € 789 nadelig vanwege een verwachte hogere bijdrage van € 842 voor slibverwerking door SNB. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar bijlage 3. Ten opzichte van Jaarplan zijn de netto lasten € 1.065 nadelig. De verwachte hogere bijdrage voor slibverwerking door SNB ten opzichte van het Jaarplan is € 942. Daarnaast is er € 300 opgenomen voor pomprevisies om de AWP betrouwbaar en beschikbaar te houden. Op enkele andere posten, waaronder de kapitaallasten, is er sprake van een voordeel.					

Programma 5000 – Inrichting en onderhoud Vaarwegen en Havens (A. Meuleman)

Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak	
Assetmanagement vaarwegen	Doelstelling en beoogde effecten: Onderhoud bruggen, sluizen en oeververdedigingen (afweging prestaties, kosten en risico's).
	Activiteiten en afwijkingen: De integrale veiligheidsanalyse van de Prinslandsebrug is gereed. In mei volgen besprekingen met de provincie over de resultaten en vervolgacties. De Provincie heeft aangegeven het onderhoud in principe voor 100% te willen vergoeden als de geformuleerde acties ook tot haar taak behoren. De uitvoering van andere onderhoudsprojecten zoals renovatie binnenhoofd sluis Roode Vaart is afhankelijk van de financieringsvorm van de provincie.

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2017	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Totaal netto kosten programma	2.384	2.363	2.335		

Conclusie en bijsturingsmaatregelen
In mei wordt duidelijk hoe de financiering van de maatregelen bij de Prinslandse brug vorm krijgt. Als blijkt dat deze niet drukken op het investeringsvolume van het programma, kunnen andere projecten mogelijk eerder uitgevoerd worden of kan er alsnog een baggerproject in gang worden gezet.

Programma 6000 - Regulering (A. Meuleman)

Prestatie indicatoren	Jaarplan 2017	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Aantal afgeronde reguleringen	600	700		
De toename van afgeronde reguleringen wordt veroorzaakt door een actualisatieslag van de beregeningsvergunningen die nog in 2017 doorloopt. Deze zijn in 2016 overgenomen van de provincie.				

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2017	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Totaal netto kosten programma	4.136	4.113	4.140		

Programmaplan 6500 – Toezicht en Handhaving (M.J. van Overveld)

Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak	
Uitvoeren van project Sloten, Oevers en Dijken op Orde (SODO)	Doelstelling en beoogde effecten: Sloten, oevers en dijken op orde focust zich qua handhaving op overtredingen die significante invloed hebben op de aan- en afvoer van water of de waterveiligheid. Deze overtredingen dienen door de overtredders te worden beëindigd. Het doel is eind 2018 alle sloten, oevers en dijken op orde te hebben.
	Activiteiten en afwijkingen: SODO verwacht in 2017 minder handhavingszaken te starten. Dit komt mede door meer controles openbaar gebied en een hoger aantal bewonersbezoeken. Daarnaast blijken handhavingszaken een langere doorlooptijd te hebben. Het gevolg is dat het project langer zal doorlopen tot eind 2019, met een beperkte uitloop in 2020. In de Kadernota 2018-2027 zal nader worden gerapporteerd over het totale meerjarige verloop van het project SODO.

Prestatie indicatoren	Jaarplan 2017		Prognose ML2		Prognose ML3		Prognose ML4	
Beleidsthema	Kolom 1: aantal eerste controles / Kolom 2: % naleefgedrag							
Waterveiligheid	225	90%	250	90%				
Waterkwantiteit (Schouw)	6.300	90%	7.900	90%				
Waterkwantiteit (Overig)	475	90%	500	90%				
Waterschapsheffingen	775	90%	840	90%				
Project SODO								
Aantal opgeloste handhavingszaken	600		300					
Toelichting: Bij ML2 zijn de prognoses in overeenstemming gebracht met het uitvoeringsprogramma 2017. SODO heeft haar jaarbegroting aangepast van 600 naar 300 opgeloste handhavingszaken. Voor een toelichting zie de tekst bij "activiteiten en afwijkingen" van de doelstelling "Uitvoeren van project Sloten, Oevers en Dijken op Orde (SODO)".								

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2017	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Totaal netto kosten programma	5.795	5.709	5.695		
Ten opzichte van het Jaarplan zijn de netto lasten € 100 voordelig door een voordeel op de afdelingskosten.					

Programma 7000– Heffen en Invordering (M.J. van Overveld)

Uitvoering van het programma loopt conform planning.

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2017	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Totaal netto kosten programma	5.862	5.861	5.876		

Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak	
Oneigenlijk grondgebruik (onderdeel van project "Sloten, Oevers en Dijken op orde")	Doelstelling en beoogde effecten: Ook in 2017 wordt daadwerkelijk uitvoering gegeven aan het oplossen van oneigenlijk grondgebruik door derden. Activiteiten en afwijkingen: Na het eerste uitvoeringsjaar oneigenlijk grondgebruik met bijbehorende (financiële) uitkomsten heeft een herijking van de kosten en inkomsten plaatsgevonden. Dit leidt in 2017 tot een reductie van de kosten en minder opbrengsten dan begroot. Deze afwijking is te verklaren doordat voorafgaand aan het project een pilot grondgebruik met 100 dossiers binnen de Brabantse Delta is uitgevoerd en is gekeken naar ervaringen bij gemeenten met dit onderwerp. Hierop zijn de verwachte inkomsten gebaseerd. In de praktijk blijkt nu dat in het buitengebied specifieke zaken zoals ruilverkavelingen, oude afspraken en verjaring een grotere rol spelen dan vooraf verwacht. Voorts lag de uitgeefbaarheid van gronden, ondanks vooraf gestelde criteria, in de uitvoering weerbarstiger. Ook blijkt in veel meer situaties dan vooraf gedacht, geen sprake te zijn van oneigenlijk grondgebruik. Dit verklaart de lagere inkomsten uit grondverkoop. Daarentegen zijn straks wel alle situaties, waarbij vermeend sprake was van oneigenlijk grondgebruik, duidelijk en geregeld voor nu en in de toekomst. In de Kadernota 2018-2027 zal nader worden gerapporteerd over het totale meerjarige verloop van het project SODO.

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2017	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Totaal netto kosten programma	4.216	4.720	4.771		
Ten opzichte van het Jaarplan zijn de netto lasten € 555 nadelig. De verwachte opbrengsten van het SODO-project zijn met € 540 naar beneden bijgesteld. De uitvoeringskosten van het SODO-project zijn met € 140 naar beneden bijgesteld. Daarnaast zijn er extra uitgaven voorzien voor een dakrenovatie (€ 50) en zijn de afdelingskosten en overige doorrekeningen hoger.					

Conclusie en bijsturingsmaatregelen
Zoals aangegeven blijft de opbrengst van het SODO-project sterk achter bij de oorspronkelijke verwachting. Het overige deel van het programma wordt conform planning uitgevoerd. Met de huidige kennis lijkt er per saldo een overschrijding van de programmabegroting te ontstaan van 13% ten opzichte van de Begroting. Dit is meer dan de vastgelegde bandbreedte: onder voorwaarden mag een programma met maximaal 10% worden overschreden. De komende periode wordt gestreefd de overschrijding waar mogelijk terug te dringen en/of elders in de begroting op te vangen. Bij ML3 zal hier opnieuw nadrukkelijk worden stilgestaan.

Programma 9000 – Dekkingsmiddelen en saldo (M.J. van Overveld)

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2017	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Netto opbrengst Waterschapsbelastingen					
Opbrengst omslag gebouwd	35.020	35.404	35.404		
Opbrengst omslag ongebouwd	4.625	4.606	4.606		
Opbrengst omslag ongebouwd wegen	1.718	1.719	1.719		
Opbrengst omslag ingezetenen	17.297	17.313	17.313		
Opbrengst omslag natuurterreinen	118	118	118		
Opbrengst verontreinigingsheffing	248	248	248		
<i>Totaal opbrengst Watersysteembeheer</i>	<i>59.026</i>	<i>59.408</i>	<i>59.408</i>		
Opbrengst zuiveringsheffing bedrijven	17.856	18.611	18.611		
Opbrengst zuiveringsheffing huishoudens	40.826	40.885	40.885		
<i>Totaal opbrengst Zuiveringsbeheer</i>	<i>58.681</i>	<i>59.496</i>	<i>59.496</i>		
Totale netto belastingopbrengst	117.708	118.904	118.904		
Overige dekkingsmiddelen ¹⁾	7.174	5.923	5.968		
Totaal dekkingsmiddelen ²⁾	124.882	124.827	124.872		
Oninbaar/kwijtschelding uitgelicht:					
Kwijtschelding watersysteemheffing	983	1.086	1.086		
Oninbaar watersysteemheffing	287	287	287		
Kwijtschelding zuiveringsbeheer	1.937	2.103	2.103		
Oninbaar zuiveringsbeheer	563	604	604		
1) <i>Inclusief onttrekking egalisatiereserve CBL</i> 2) <i>Naast de opbrengsten waterschapsbelastingen zijn in de cijfers ook de overige dekkingsmiddelen opgenomen, met uitzondering van de vergoeding van de provincie voor het vaarwegenbeheer, die rechtstreeks op de taak vaarwegenbeheer is verantwoord.</i> Ten opzichte van ML1 ziet WBD naar aanleiding van de maandelijkse managementrapportage en de geactualiseerde overzichten met betrekking tot de meetbedrijven geen aanleiding om de prognose van de belastingopbrengsten aan te passen. Ten opzichte van het Jaarplan zijn de dekkingsmiddelen € 10 nadelig: De <u>overige dekkingsmiddelen</u> zijn € 1.206 nadelig, dit wordt met name veroorzaakt door de lagere opbrengst van de switch SNB. Bij de Kadernota 2017-2026 is afgesproken de opbrengst switch SNB in te zetten voor verduurzaming van het financieel beleid. De tegenvaller van de lagere opbrengst is in de Kadernota 2018-2027 reeds opgevangen door het financiële voordeel van de in januari 2017 afgesloten langlopende lening (met negatieve rente) in te zetten voor duurzaam financieel beleid. Hiermee blijft de bestemmingsreserve op hoogte. De <u>omslag watersysteembeheer gebouwd</u> is € 384 voordelig doordat de WOZ-waarde hoger is dan bij de Begroting 2017 is ingeschat. De <u>zuiveringsheffing bedrijven</u> is € 755 voordelig. Het aantal vervuilingseenheden van bedrijven is hoger dan in de Begroting 2017 is ingeschat. De <u>zuiveringsheffing huishoudens</u> is € 60 voordeliger dan bij de Begroting 2017 is ingeschat.					

Ondersteunend programma 200 Centraal management / 500 Concerncontrol
(H. van Stokkom)

Uitvoering van het programma loopt conform planning.

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2017	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Totaal netto kosten programma	1.103	1.082	1.098		

Ondersteunend programma 300/400 Bedrijfsvoering (M.J. van Overveld)

Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak	
Duurzaam Inkopen	Doelstelling en beoogde effecten: Binnen de Brabantse Inkoop samenwerking wordt gewerkt aan duurzaam inkopen. Dit is een veelomvattend thema. Concreet wordt beleid voor de toepassing van social return opgesteld en geïmplementeerd. Activiteiten en afwijkingen: De activiteit gaat op in het opstellen van het actieplan rondom Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. Hierin wordt samengewerkt met de afdeling Beleid & Planadvies. Het actieplan wordt voorzien halverwege 2017.

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2017	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Totaal netto kosten programma	21.266	22.160	22.275		

Ten opzichte van ML1 zijn de netto lasten € 116 nadelig.

De directe lasten zijn € 41 nadelig door een prognosebijstelling op onderhoud software (een aantal nieuwe contracten valt duurder uit en licentiekosten zijn hoger) en onderhoud computerapparatuur (nieuwe leasecontracten). Daarnaast zijn de afdelingskosten en kapitaallasten € 75 nadelig.

Ten opzichte van het jaarplan zijn de netto lasten € 1.009 nadelig.

De afdelingskosten zijn € 1.065 nadelig als gevolg van de verwerking van de reorganisatie "Samen, Soepel, Sterk in je werk". De hogere afdelingskosten ontstaan door een andere manier van doorrekenen van de personeelskosten. Waar de kosten van de voormalige afdeling "Bedrijfsbureau" voorheen over alle afdelingen verdeeld werden, drukken de kosten van de nieuwe teams "Frontoffice", "Servicedesk" en "Kwaliteit" nu op dit programma. Op organisatieniveau is er geen sprake van een kostenverhogend effect, de reorganisatie is volledig kostenneutraal verwerkt! Onderdeel van de afspraken uit de reorganisatie is dat de inhuur structureel wordt afgebouwd in 2017 en 2018. Tevens zijn er afspraken gemaakt over het afbouwen van de personeelsformatie de komende jaren.

De netto directe lasten zijn € 208 voordelig, met name door de afgesproken afbouw van inhuur in 2017 (€ 250).

De kapitaallasten zijn € 152 nadelig door het bijstellen van een aantal projectplanningen en doordat er in 2016 een verschuiving heeft plaatsgevonden van het project "Steunpunten Watersystemen" van programma 3000 naar het programma Bedrijfsvoering, waar ook de decentrale huisvesting onder valt.

Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak	
Muskusrattenbestrijding	
Vangstaantallen	Doelstelling en beoogde effecten: Beperking van risico's en schade door effectieve bestrijding. Activiteiten en afwijkingen: Door het opruimen als resultante van de Veldproef zullen er naar schatting 1.000 muskusratten meer gevangen worden. Daarnaast worden er iets meer muskusratten gevangen aan de 'bovenrand' van het beheersgebied langs de rivier. Voor 2017 lopen de totalen daardoor even op. Het doel is om uiteindelijk onder de norm van 0,15 vangsten per kilometer uit te komen.

Prestatie indicatoren Muskusrattenbestrijding	Jaarplan 2017	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Jaarvangst muskusratten	3.200	3.500		
Jaarvangst beverratten	40	30		
Vangst per uur muskusratten	0,11	0,12		
Vangst per km watergang muskusratten	0,13	0,15		
Aantal velduren	30.000	30.000		
Specifiek t.a.v. Veldproef Dinteloord:				
Jaarvangst muskusratten	-	1.000		
Aantal velduren	-	2.000		
Vangst per uur muskusratten	-	0,5		
Vangst per km watergang muskusratten	-	3,0		
Jaarvangst muskusratten: Aan de bovenrand van het beheersgebied worden meer ratten gevangen. De prognose is hierop aangepast. Een duidelijke oorzaak is niet aan te wijzen. Jaarvangst beverratten: Het aantal beverratten is in het jaarplan hoger ingeschat vanwege verwachte instroom uit Duitsland, dit lijkt vooralsnog mee te vallen. De prognose is hierop aangepast.				

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2017	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Netto kosten Muskusrattenbestrijding	753	751	751		
Netto kosten Geografische informatie	1.402	1.393	1.452		